

[Aksel Møller.]

styret en Placering paa ny, ogsaa i disse Forhold, saa kunde vi gaa til den Udvej at nedsette et permanent Rigsdagsudvalg, ikke — det vil jeg gerne udtrykkeligt pointere — et, svarende til det, vi fik ved sidste Aars Revision — for hvilken Nytte det har gjort, turde dog være tvivlsomt —, men et Udvalg uden administrativ Myndighed, blot med denne ene begrænsede Opgave i hvert konkret Tilfælde at afgøre sammen med Ministeren, hvorvidt en Foranstaltning, som han ønsker gennemført, bør gennemføres ved Lov, eller om Forholdene taler for, at han anvender sin Bemyndigelse dertil, et Konstitutionsudvalg, som tog den Opgave op med et Flertal — Mindretal eller i Enighed, alt som det vilde kunne udvikle sig, at sige til den højtærede Minister: I denne Sag, som du kommer til os med, anbefaler vi dig at benytte Bemyndigelsen, eller: I denne Sag ønsker vi Sagen forelagt paa sædvanlig Vis ved et særligt Lovforslag. Det forekommer mig, at denne Fremgangsmaade burde suppleres med, at det blev dette Udvalgs Pligt at afgive en kort Betænkning — det behøver ikke at forskrække det ærede Tings Medlemmer, vi er jo vant til at skrive korte Betænkninger — om, ud fra hvilke Motiver henholdsvis Flertal, Mindretal eller hele Udvalget havde truffet den Afgørelse at overlade det til Ministerens Bemyndigelse at gennemføre den konkrete Opgave. Jeg tror, at dette vilde være et betydeligt Fremskridt.

En Ting burde i hvert Fald være givet: Ingen Afgifter bør paalægges nogen Vare, hvad enten Varen er bestemt til Ekspert, eller Afgiften tilsigter at udligne Priserne paa Hjemmemarkedet, uden ved Lov i hvert enkelt Tilfælde. Den højtærede Minister røbede i sit Svar forleden Dag til det ærede Medlem Hr. Weikop en vis Tvivl om Hjemmelen til, at jeg tror det hedder, Røremargarine, var blevet paalagt en Afgift. Jeg tror heller ikke, at der i den Henvisning, den højtærede Minister gav til Lovens § 4 er nogen sikker Hjemmel, det vilde vist være for meget at paastaa, men læg f. Eks. Mærke til, at Vareforsyningsloven selv fastsætter et Tilfælde, i hvilket der kan paalægges en Afgift, nemlig med Hensyn til Attester. Hvis Vareforsyningsloven i øvrigt mente, at Adgangen til at lægge Afgifter i alt Fald paa indenlandske Varer — Eksporthafgifterne har deres særlige Hjemmel —, hvis Lovgiverne havde ment, at der skulde være Mulighed for at rokere med Priserne, lægge Afgifter paa een Vare for at billiggøre en anden Vare, maatte det have staaet

der særligt. Ministeren er uden Ansvar for, at det ikke staaar der. Det er efter min Mening nu Opgaven at faa indført en Bestemmelse om, at ingen Afgifter kan paalægges i Kraft af Loven uden ved særlig Lov paa sædvanlig Vis.

Men ogsaa for saa vidt angaar Administrationen af disse Love eller Bekendtgørelser, som altsaa vil blive Følgen af en saadan begrænset Bemyndigelseslovs Anvendelse i Fremtiden, burde der ogsaa over for Administrationen være en langt stærkere Beskyttelse mod Vilkaarligheder og forkerte Afgørelser, end der er. Idealet er de begrundede Afgørelser. Det er let at se de store administrative Vanskeligheder, som melder sig her, men vi kommer ikke uden om, at det drejer sig om et saa stort Retsgode, at mit Parti i det kommende Udvalg med Rette vil kunne arbejde henimod, at i hvert Fald visse Afgørelser skal begrundes.

I den Forbindelse bør ogsaa Berettigelsen af Kravet om den enkelte Borgers Adgang til at blive bekendt med alle Akter vedrørende Sager, som angaar hans Velfærd, tages op til Undersøgelse. Her gælder det et Retsgode, der hører til en demokratisk Stat, og derfor bør dette Retsgode værnes, og hvor det ikke eksisterer, bør det indføres.

Hvorfor er det ikke muligt at aabne Adgang til almindelig Procedure for det Ankenævn, som eksisterer i Loven? Vi har i den høje Rigsdag gennem de senere Aar udelukket Domstolene fra en lang Række af deres naturlige Opgaver. Hvis vi stadig vil opretholde Nævns, hvis Afgørelser ikke kan bringes for Domstolene, maa vi i alt Fald gøre disse Nævns Forretningssag saa betryggende og juridisk som muligt. Jeg er mig fuldt bevidst, at Ankenævnet under den nuværende Lov ikke har nogen eller ikke kan faa nogen til en Domstol svarende Myndighed. Der savnes fuldstændig egentlige Retskilder, men det er bl. a. denne Mangel paa Viden om, hvad der er Ret, vi skulde forsøge at afhjælpe ved i højere Grad at lade Lovgivningsmagten komme til at virke med til at fastsætte disse Retsregler.

Der var i den Henseende en langt klarere og bedre Formulering af Bemyndigelses Grænser i 1937-Loven end i den nuværende Lov. 1937-Loven opremsede udtømmende, hvilke Formaal Bemyndigelsen havde. Jeg tror, at man i Udvalget bør drøfte Muligheden af en lignende Klarlægelse af Formaalenes Omfang. Saa meget kan man da i hvert Fald undgaa, at man standser hele Erhvervslivet med det Formaal at paalægge Skatter, og saa har man dog